

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Міжнародні валютно-фінансові відносини в епоху цифрових технологій

спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Міжнародна економіка	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	перший (бакалаврський) рівень	кафедра	економіки та бізнесу

ВИКЛАДАЧ

Андросова Тетяна Василівна

Вища освіта – спеціальність «Політична економія», кваліфікація – економіст та викладач політичної економії
Науковий ступінь – кандидат економічних наук, 08.00.01 – політична економія
Досвід роботи більше 30 років
Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор та співавтор більше 10 методичних розробок та тематичних публікацій за дисципліною;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

Телефон 0507784006 електронна пошта t.androsova@btu.kharkov.ua дистанційна підтримка Zoom

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів розуміння впливу цифрових технологій на міжнародні валютно-фінансові відносини та їх динаміку, а також дослідження основних аспектів цифровізації валютних та фінансових ринків у сучасному світі
Формат	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, презентація, індивідуальні завдання, дискусія
Специфічні результати	<ul style="list-style-type: none"> знати: категоріальний апарат, що визначає суть процесів, які відбуваються у сфері валютних відносин; еволюцію валютних систем та валютних ринків; ринковий механізм перерозподільних процесів у сфері валютно-фінансових відносин; основні принципи проведення валютно-фінансових операцій, відкриття та ведення валютних рахунків; організаційне забезпечення відкриття та функціонування в уповноважених банках рахунків банків-кореспондентів у іноземній валюті; механізм регулювання валютно-фінансових відносин; новітні засоби здійснення валютно-фінансових операцій у світовому інформаційному просторі за допомогою платіжних систем регіонального та глобального рівня. вміти: розуміти вплив цифрових технологій на функціонування міжнародних валютних та фінансових ринків; аналізувати нові можливості та ризики, що пов'язані з цифровізацією валютно-фінансових процесів; визначати та оцінювати стратегії управління ризиками в умовах цифрового середовища; використовувати здобуті знання щодо валютно-фінансових відносини в епоху цифрових технологій в сучасному міжнародному бізнес-середовищі; компетентностей щодо розуміння викликів цифрової трансформації та розвиток практичних навичок для вирішення актуальних завдань у сфері міжнародних фінансів.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні заняття; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік
Вимоги викладача	активність, своєчасне виконання завдань, креативність, командна робота, участь обговореннях та дискусіях
Умови зарахування	Вільне зарахування
Відповідність спеціальності	<ol style="list-style-type: none"> Міжнародні фінанси [Текст]: навч. посібник / Т.В. Андросова, Т.В. Шталь, О.О. Тищенко, Ю.Б. Доброскок. – Харків: «Видавництво «Форт», 2015. – 230с. Міжнародні фінанси [Текст]: навч. посібник / Т.В. Андросова, Т.В. Шталь, О.В. Кот, Л.О. Мельник, А.В. Янчев. – Харків: ХДУХТ, 2009. – 412с. Валютно-фінансові операції в міжнародному бізнесі: навчальний посібник [Електронний ресурс] / укладачі: Т.В. Андросова, Л.Л. Носач, К.Ю. Величко, І.Ю. Мелушова, О.І. Печенка. –Електрон. дані. – Х. : ХДУХТ, 2019. –217с. Валютно-фінансові операції в міжнародному бізнесі : конспект лекцій / Т.В. Андросова, Л.Л. Носач, Ж.С. Зосимова. – Х. : Видавництво «Форт», 2016. – 156 с Валютно-фінансові операції в міжнародному бізнесі : Методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» / Т.В. Андросова, Л.Л. Носач, Ж.С. Зосимова. – Х. : Видавництво «Форт», 2016. – 48 с. Методологія керування бізнесом в умовах цифровізації: монографія /А.П. Гринько, П.Л. Гринько, Н.Г. Ушакова, Т.В. Андросова, О.А. Кулініч, І.І. Помінова. Х.: МОНОГРАФ, 2022. 199 с. Андросова Т.В., Кулініч О.А., Помінова І.І., Федоренко Н.М. Місце цифрової економіки в загальній системі сучасних господарських відносин. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг: зб. наук. пр. / відпов. ред. В.А. Гросул. – Харків: ХДУХТ, 2021. – Вип. 1 (33). – С. 118-132.

8. Savytska N., Zhehus O., Chmil H., Ushakova N, Androsova T., Priadko O. Applied Research of Digital Readiness of Retails.WSEAS Transactions on Environment and Developmentthis. Vol. 18, 2022, pp. 798-809
9. Андросова Т. В. Моніторинг розрахункової взаємодії підприємств з вітчизняними та іноземними бізнес-партнерами / Т. В. Андросова, Л. Л. Носач, Л. О. Чернишова, В. О. Козуб // Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky. – 2017. – Vol. 5 (4). – P. 6-11.
10. Ушакова Н.Г., Андросова Т.В. Наслідки впровадження цифрових технологій для розвитку бізнесу / X International Scientific and Practical Conference CHALLENGES IN SCIENCE OF NOWADAYS held on November 16-18, 2022 in Washington, USA. P. 37-40
11. Ушакова Н.Г. Андросова Т.В. Цифровізація як каталізатор подолання негативних наслідків розвитку економіки України в умовах пандемії та війни. Бізнес Інформ. № 11. 2022. С.113-122

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ					
Лекція 1.	Світові валютно-фінансові системи та їх еволюція	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Об'єктивна необхідність та економічна природа міжнародних валютно-фінансових відносин. Етапи розвитку міжнародних валютно-фінансових відносин. Формування світових фінансових центрів.	Самостійна робота	Охарактеризуйте складові міжнародної фінансової політики. Визначте особливості розвитку міжнародних фінансів на сучасному етапі
Лекція 2.	Глобалізація світового фінансового середовища	ПЗ 2	Сутність, передумови та етапи виникнення фінансової глобалізації. Роль транснаціональних корпорацій (ТНК) та банків у розвитку глобалізації. Консолідація фінансового сектору в умовах глобалізації.		Переваги та недоліки фінансової глобалізації. Назвіть загрози світо господарському і національному розвитку, що виникають через високий рівень фінансової глобалізації.
Лекція 3	Заборгованість у системі міжнародних валютно-фінансових відносин.	ПЗ 3	Зовнішня заборгованість: поняття, суб'єкти, обсяги та основні аналітичні показники. Показники дефіцитності національних економік. Причини виникнення, розвиток та подолання міжнародної боргової кризи. Механізм реструктуризації зовнішнього боргу країн, що розвиваються. Платіжні труднощі країн з		Роль Світового банку в проведенні структурних реформ. Назвіть види конверсії боргу за функціональним спрямуванням та дайте їм характеристику. Поняття «дефолту» та досвід суверенних дефолтів.

			перехідною економікою на сучасному етапі.		
Лекція 4.	Світова валютно-фінансова система та етапи її еволюції	ПЗ 4	Історичні передумови виникнення світової валютно-фінансової системи. Поняття національної та світової валютних систем. Етапи розвитку світової валютної системи. Паризька система золотомонетного стандарту. Генуезька система золото-девизного стандарту.		Бреттон-Вудська валютно-фінансова система. Кінгстонська (Ямайська) валютна система Регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин.
Лекція 5.	Фінансова і монетарна політика Європейського валютного союзу.	ПЗ 5	Поняття та сутність євровалюти та євровалютних ринків. Виникнення та розвиток євровалютного ринку. Фінансова політика Валютного союзу ЄС.		Монетарна політика Єврозони. Маастрихтські та Копенгагенські критерії членства в ЄС. Сучасні торговельні відносини між США та ЄС.
Лекція 6	Міжнародні розрахунки та їх засади	ПЗ 6	Поняття, особливості та порядок організації міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків. Засоби міжнародних розрахунків. Використання банківських гарантій у міжнародних розрахунках. Факторингові та форфейтингові операції.		Означте методи кредитування експортно-імпортних операцій. Окресліть схему форфейтингової операції. Особливості міжнародних розрахунків.
Модуль 2. СВІТОВА ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВА СИСТЕМА					
Лекція 7	Світовий фінансовий ринок та його структура.	ПЗ 7	Сутність, функції та особливості міжнародного фінансового ринку. Етапи формування міжнародного фінансового ринку.		Сучасні тенденції розвитку міжнародного фінансового ринку в умовах фінансової глобалізації.
Лекція 8.	Валютні ринки та валютні операції.	ПЗ 8	Поняття та інструменти міжнародного валютного ринку. Функції валютного ринку. Структура та учасники міжнародного валютного ринку. Валютний курс та валютні операції.	Самостійна робота	Основні тенденції та перспективи розвитку міжнародного валютного ринку Надайте класифікацію конверсійних валютних операцій. Перелічіть види валютної позиції
Лекція 9.	Платіжний баланс країн світу.	ПЗ 9	Економічний зміст та еволюція розвитку платіжного балансу. Міжнародний стандарт		Основні функції платіжного балансу (на прикладі балансу України). Порівняльна

			платіжного балансу. Основні правила балансування статей платіжного балансу та економічна рівновага.		характеристика видів та механізмів валютної політики.
Лекція 10.	Міжнародна банківська справа.	ПЗ 10	Поняття, структура й суб'єкти міжнародної банківської діяльності. Формування міжнародного рівня банківського регулювання й нагляду: основні поняття й інституціональна структура		Банківські операції з дорогоцінними металами. Сучасні тенденції руху капіталу у світовій економіці.
Лекція 11	Міжнародний фондовий ринок.	ПЗ 11	Сутність функції та роль міжнародного фондового ринку. Структура та учасники міжнародного фондового ринку. Інструменти міжнародного фондового ринку. Операції, що здійснюються на міжнародному фондовому ринку.		Сучасні тенденції розвитку міжнародного фондового ринку.
Лекція 12	Міжнародний ринок банківських кредитів	ПЗ 12	Сутність міжнародного банківського кредиту. Валютно-фінансові умови міжнародного кредиту.		Ринок єврокредитів.
Лекція 13	Міжнародний ринок похідних цінних паперів(деривативів)	ПЗ 13	Загальна характеристика міжнародного ринку деривативів. Поняття, функції та класифікація деривативів.		Сучасні особливості міжнародного ринку деривативів. Види цінних паперів. Особливості правового регулювання цінних паперів.
Лекція 14	Фінанси транснаціональних компаній	ПЗ 14	Загальна характеристика фінансових потоків транснаціональних компаній. Методи оптимізації фінансових потоків транснаціональних компаній. Структура зовнішніх фінансових ресурсів транснаціональних компаній.		Основні інструменти залучення зовнішніх фінансових ресурсів на міжнародному ринку.
Лекція 15	Міжнародне оподаткування	ПЗ 15	Загальні риси та специфіка оподаткування в різних країнах світу. Міжнародне подвійне оподаткування та шляхи його врегулювання.		Сутність та функції міжнародного офшорного бізнесу
Лекція 16	Міжнародне страхування.	ПЗ 16	Соціально-економічна сутність міжнародного страхування та його роль у ринковій економіці.		Загальна характеристика системи управління міжнародними фінансовими ризиками.

			Ризики при здійсненні операцій на міжнародному ринку: поняття, види та оцінка.	
Лекція 17	Україна у світовому фінансовому ринку.	ПЗ 17	Об'єктивна необхідність інтеграції України в систему світових фінансів. Український валютний ринок та його інтеграція в міжнародний фінансовий простір. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями.	Міжнародна платоспроможність України на сучасному етапі

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Світова фінансова система: навч. посіб. / уклад.: О.М. Грубляк, С-246 Е.О. Юрій. Чернівці. Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича. 2023. 217 с.
2. Міжнародні фінанси : підручник [Електронний ресурс] / [О. М. Мозговий, Т. В. Мусієць, Л. В. Руденко-Сударєва та ін.]; за наук. ред. д.е.н., проф. О. М. Мозгового. — К.: КНЕУ, 2015. — 515с.
3. Васютинська, Л.А. Міжнародні фінанси : Навчальний посібник / Л. А. Васютинська. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2017. – 310 с.
4. Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ., які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізацією «Міжнародна економіка» за денною формою навчання / І. М. Грінько ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 109 с.
5. Зайцева І.Ю. Міжнародні фінанси: Навч. посібник. – Харків: УкрДАЗТ, 2015. – 311 с
6. Міжнародні комерційні угоди та розрахунки: нормативно-правове регулювання: Навч. посіб. / За ред. Козака Ю.Г., Логвінової Н.С. К.: ЦУЛ, 2010. – 648 с.
7. Шталь Т.В., Тищенко О.О. «Міжнародні фінанси»: курс лекцій. – Харків: «ФОРТ», 2013. – 158 с.
8. Міжнародні фінанси [Текст]: навч. посібник / [І.І. Д'яконова, М.І. Макаренко, Ф.О. Журавка та ін.]; за ред. М.І. Макаренка та І.І. Д'яконової. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 548 с.
9. Міжнародні фінанси (за модульною системою навчання): теоретично-практичний посібник / В.П. Шило, С.С. Доровська, С.Б. Ільїна, Н.С. Іванова. – К.: Кондор, 2010 р. – 346с.

Методичне забезпечення

1. Андросова Т.В. Валютно-фінансові відносини <http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=2984>
2. Міжнародні фінанси [Текст]: навч. посібник / Т.В. Андросова, Т.В. Шталь, О.О. Тищенко, Ю.Б. Доброскок. – Харків: «Видавництво «Форт», 2015. – 230с.
3. 2. Міжнародні фінанси [Текст]: навч. посібник / Т.В. Андросова, Т.В. Шталь, О.В. Кот, Л.О. Мельник, А.В. Янчев. – Харків: ХДУХТ, 2009. – 412с.
4. Валютно-фінансові операції в міжнародному бізнесі: навчальний посібник [Електронний ресурс] / укладачі: Т.В. Андросова, Л.Л. Носач, К.Ю. Величко, І.Ю. Мелушова, О.І. Печенка. –Електрон. дані. – Х. : ХДУХТ, 2019. –217с.
5. Валютно-фінансові операції в міжнародному бізнесі : конспект лекцій / Т.В. Андросова, Л.Л. Носач, Ж.С. Зосимова. – Х. : Видавництво «Форт», 2016. – 156 с
6. Валютно-фінансові операції в міжнародному бізнесі : Методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» / Т.В. Андросова, Л.Л. Носач, Ж.С. Зосимова. – Х. : Видавництво «Форт», 2016. – 48 с.
7. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навчальний посібник / Л.Л. Носач, К.Ю. Величко, О.І. Печенка,, Ж.С. Зосимова, Н.А. Сокол – Харків: Видавництво «Форт», 2016. – 240 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 90	100% від усередненої оцінки за модулі
		до 10	Індивідуальний проект (з презентацією)
Модульне оцінювання		до 30	відповіді на семінарських заняттях
		до 30	відповіді на практичних заняттях
Презентаційне завдання	100 бальна сумарна	до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи
		до 10	презентація індивідуального завдання

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.